

Üniversite Öğrencilerinde Çocukluk Çağı Travmasının Depresif Belirtiler ile Öz-Şefkat İlişkisinin İncelenmesi

Psk. Piroz SAYIN

Yakın Doğu Üniversitesi, Lisans Üstü Eğitim Enstitüsü, Klinik Psikoloji Ana Bilim Dalı

pskpirozsayin@gmail.com, Orcid: <https://orcid.org/0000-0002-5895-9957>

Doç. Dr. Meryem KARAAZİZ

Yakın Doğu Üniversitesi, Fen ve Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü

<https://orcid.org/0000-0002-0085-612X>

Özet

Bu çalışma, üniversite öğrencileri arasında çocukluk çağı travmaları ve depresyon semptomlarının öz-şefkat ile olan ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. İlişkisel tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilen nicel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yaşayan 18 yaş ve üzerindeki 387 birey oluşturmaktadır ve bu örneklem, kolayda örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Veri toplama araçları olarak Sosyo-demografik Bilgi Formu, Öz-Anlayış Ölçeği, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Beck Depresyon Envanteri kullanılmıştır. Bulgular, çocukluk çağı travmalarının düzeyleri ile depresyon semptomları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Alt boyutlar incelendiğinde, duygusal ve fiziksel taciz, ihmal düzeyleri ile depresyon semptomları arasında da pozitif ve anlamlı ilişkiler saptanmıştır. Çocukluk çağı travmalarının düzeyleri arttıkça, depresyon semptomlarının şiddeti de artmaktadır. Ayrıca, çocukluk çağı travmalarının düzeyleri ile öz-şefkat düzeyleri arasında negatif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur; travma düzeyleri yükseldikçe öz-şefkat düzeyleri düşmektedir. Bu bulgular ışığında, klinisyenlerin çocukluk çağı travmalarının depresyon riskini artırabileceği bilincine varmaları ve bu konuyu hastalarıyla ele almaları gerekmektedir. Erken müdahale ve destek, travmaya maruz kalmış çocuklar için hayati önem taşımaktadır. Klinisyenler, depresyon tedavisinin yanı sıra, hastalarının öz-şefkat düzeylerini artırmaya yönelik tedavi planları geliştirmelidir. Bütüncül bir yaklaşım, hastaların duygusal iyilik halini destekleyecek ve içsel kaynaklarını keşfetmelerine yardımcı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk Çağı Travması, Depresif Belirtiler, Öz-Şefkat

Investigation of The Relationship of Childhood Trauma with Depressive Symptoms and Self-Compassion in University Students

Abstract

This study aims to examine the relationship between childhood traumas and depression symptoms and self-compassion among university students. It is a quantitative study using the correlational survey model. The population of the study consists of 387 individuals aged 18 and over living in the Turkish Republic of Northern Cyprus and this sample was selected using convenience sampling method. Socio-demographic Information Form, Self-Compassion Scale, Childhood Traumas Scale and Beck Depression Inventory were used as data collection tools. The findings show that there is a positive and significant relationship between the levels of childhood traumas and depression symptoms.

When the sub-dimensions were analyzed, positive and significant relationships were also found between the levels of emotional and physical abuse and neglect and depression symptoms. As the levels of childhood traumas increased, the severity of depression symptoms also increased. In addition, a negative and significant relationship was found between the levels of childhood traumas and self-compassion levels; as the levels of trauma increase, self-compassion levels decrease. In the light of these findings, clinicians should be aware that childhood traumas may increase the risk of depression and should address this issue with their patients. Early intervention and support are vital for traumatized children. In addition to treating depression, clinicians should develop treatment plans to increase their patients' levels of self-compassion. A holistic approach will support patients' emotional well-being and help them discover their inner resources.

Keywords: Childhood Trauma, Depressive Symptoms, Self-Compassion

1. GİRİŞ

Erken yaşlarda yaşanan olumsuz deneyimler, bireyin hem çocukluk hem de yetişkin dönemlerinde fiziksel ve psikolojik sağlığını etkileyebilmektedir. Çocukluk döneminde meydana gelen travmatik olaylar, uygun müdahale yapılmazsa, kısa ve uzun vadede devam eden sorunlara yol açabilir. Bu sorunlar, çocuklukta öfke, kızgınlık ve suçluluk duyguları olarak ortaya çıkarken; yetişkinlikte travma sonrası stres bozukluğu, duygudurum bozuklukları, cinsel işlev problemleri ve bağımlılık gibi daha ciddi sağlık sorunlarına dönüşebilmektedir (Juntunen, 2013). Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, çocukların ihmal edilmesi onların temel ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi anlamına gelmektedir. Bu durum çocuğun sağlıklı gelişimi için zorunlu olan beslenme, eğitim, barınma ve duygusal destek gibi ihtiyaçların karşılanmamasını içermektedir. Çocuk istismarı ise çocuğun bedensel, zihinsel veya duygusal sağlığını olumsuz yönde etkileyen her türlü davranışı kapsamaktadır (WHO, 2020). Bu davranışlar, çocuğa zarar verme niyeti taşımaya bile çocuğun üzerindeki etkisi nedeniyle önemlidir (Bahar vd., 2009).

Bu noktada, öz şefkat kavramı devreye girer. Öz şefkat, kendine karşı anlayışlı olmak ve yargısız bir destek anlamına gelmektedir. Bireylerin zor zamanlarda hem kendi kusurlarını tarafsız bir şekilde kabul edebilmesini hem de suçsuz oldukları durumlarda kendilerini suçlamaktan kaçınabilmelerini kapsamaktadır (Sarıgül, 2021). Öz şefkat gösteren kişiler genellikle daha yüksek mutluluk seviyeleri, yaşam memnuniyeti, özsaygı ve iyi fiziksel sağlık gibi olumlu deneyimler yaşamaktadırlar (Germer ve Neff, 2020).

Öz şefkat göstermeyen kişiler başarısızlık ve zorluklarla karşılaştıklarında kendilerini suçlama eğilimindedirler. Bu tür bir içsel suçlama, depresyon belirtilerinin ortaya çıkmasına yol açabilmektedir. Araştırmalar, kendine şefkat ile depresyon arasında negatif bir ilişki olduğunu göstermektedir; yani öz şefkat düzeyi yüksek olanlarda depresyon riski daha düşüktür, ancak öz

şefkati düşük seviyede olanlarda hem depresyona girme riski hem de depresyonun süresi artabilmektedir. Ayrıca, öz şefkat düzeyi düşük olanlar anksiyete, stres ve utanç gibi duygusal durumları da daha sık yaşamaktadırlar (Germer ve Neff, 2020; Kıcalı, 2015).

Çocukluk döneminde yaşanan travmaların bireylerin daha sonraki yaşamlarında depresyon riskini artırdığına dair literatürde birçok çalışma bulunmaktadır (Gül vd., 2016; Şenkal ve Işıklı, 2015). Bu travmalar, fiziksel, cinsel veya duygusal istismar, aile içi şiddet, kayıp veya ayrılık gibi durumları içerebilmektedir (Mandelli vd., 2015). Çocukluk dönemi travmalarının depresyon oluşumuna katkıda bulunan çeşitli faktörleri tetikleyebileceği düşünülmektedir. Örneğin, bu travmalar, beyinde kalıcı hasarlar oluşturabilmekte (Klenk ve Gordon-Pershey, 2022) ve stres hormonlarının seviyesini artırarak beyinde kimyasal değişikliklere yol açabilmektedir (Aras, 2020). Bu durum, duygusal düzenleme, uyku düzeni, motivasyon ve genel sağlık üzerinde olumsuz etkiler yaratabilmektedir (Baddam vd., 2019; Zaorska vd., 2020). Ayrıca, çocukluk dönemi travmaları, bireylerde olumsuz düşünceler, kendine güvensizlik, yalnızlık, öfke ve suçluluk hissi gibi olumsuz duygusal durumları tetikleyebilmektedir (Aydın ve Öztürk, 2022). Bu duygusal durumlar, bireylerin daha sonraki yaşamlarında depresyon gibi psikolojik problemlerle karşılaşmalarına yol açabilmektedir. Bu nedenle araştırmanın problem cümlesi ‘Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmalarının depresif belirtiler ve öz şefkat düzeyleri üzerinde etkisi var mıdır?’ şeklinde oluşturulmuştur.

1.1. Araştırmanın Amacı ve Alt Problemleri

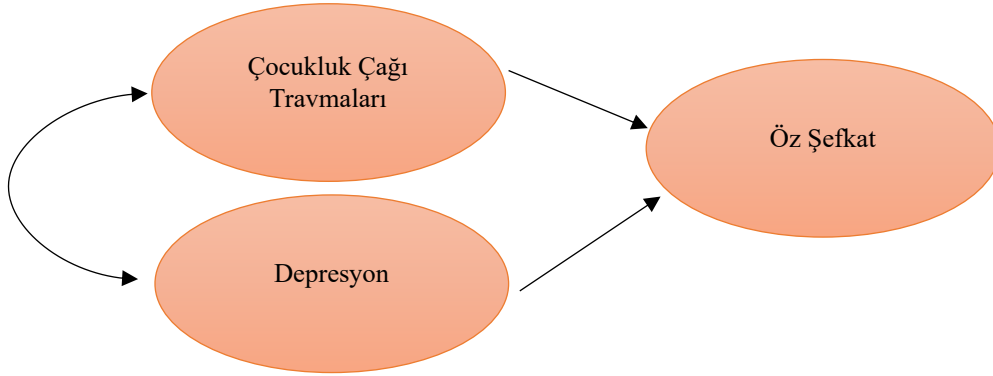
Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ve depresyon belirtilerinin öz şefkat ile ilişkisinin incelenmesidir. Ayrıca aşağıda belirtilen alt problemler için de cevap aranmıştır.

1. Çocukluk çağı travması ve depresif belirtiler sosyo-demografik değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?
2. Çocukluk çağı travmaları, depresif belirtileri ve öz şefkat düzeyleri arasında ilişki var mıdır?
3. Çocukluk çağı travması ve depresif belirtiler öz şefkat düzeylerini yordamakta mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada, üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ve depresyon belirtilerinin öz şefkat ile ilişkisinin incelenmesi için nicel yöntemlerden ilişkisel tarama modeli uygulanmıştır. İlişkisel tarama yöntemi, iki ya da daha çok değişken arasındaki etkileşimleri ve bu değişkenlerdeki değişikliklerin ne ölçüde sonuçlara yol açtığını saptamayı amaçlar (Karasar, 2012).

Şekil 1: Araştırma Modeli Şekli

2.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evreni Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ikamet eden kişilerden oluşturulmuştur. Araştırmanın örnekleme yöntemi ise amaçlı örnekleme yöntemi olan ölçüt örnekleme modeli ile 18 yaş ve üzeri 387 katılımcıdan oluşturulmuştur. Ölçüt örnekleme modeli, araştırmacıların doğal ve toplumsal olayları anlama, keşfetme ve açıklama süreçlerinde kullandığı bir araştırma yöntemidir (Büyüköztürk vd., 2013). Katılımcılara ait bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcıların Tanıtıcı (Kişisel) Özelliklerine Göre Dağılımı

		Sayı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	227	58,7
	Erkek	160	41,3
Yaş	18-24	141	36,4
	25-31	119	30,7
	32-38	127	32,8
Ailenizin Gelir Durumu	Düşük	133	34,4
	Orta	153	39,5
	Yüksek	101	26,1
Anne Eğitim Durumu	Ortaokul ve altı	135	34,9
	Lise	132	34,1
	Üniversite	120	31,0
Baba Eğitim Durumu	Ortaokul ve altı	126	32,6
	Lise	111	28,7
	Üniversite	150	38,8
Kiminle Yaşıyorsunuz	Ailem ile	175	45,2
	Öğrenci evinde	102	26,4
	Yurtta	110	28,4

Tablo 1’de, araştırmaya dahil edilen katılımcıların (n=387) sosyodemografik özelliklerine göre dağılımına ait veriler gösterilmektedir.

Katılımcıların %58,7’si (n=227) kadın, %41,3’ü (n=160) erkektir. Yaşlarına bakıldığında, katılımcıların %36,4’ü (n=141) 18-24 yaş aralığında, %30,7’si (n=119) 25-31 yaş aralığında ve %32,8’i (n=127) 32-38 yaş aralığındadır. Ailelerinin gelir durumlarına göre, katılımcıların %34,4’ü (n=133) düşük gelir grubunda, %39,5’i (n=153) orta gelir grubunda ve %26,1’i (n=101) yüksek gelir grubundadır. Anne eğitim durumlarına göre, katılımcıların %34,9’unun (n=135) annesi ortaokul ve altı eğitim düzeyine, %34,1’inin (n=132) annesi lise mezunu ve %31,0’inin

(n=120) annesi üniversite mezunudur. Baba eğitim durumlarına göre, katılımcıların %32,6'sının (n=126) babası ortaokul ve altı eğitim düzeyine, %28,7'sinin (n=111) babası lise mezunu ve %38,8'inin (n=150) babası üniversite mezunudur. Katılımcıların yaşadıkları yerlere bakıldığında, %45,2'si (n=175) aileleriyle, %26,4'ü (n=102) öğrenci evinde ve %28,4'ü (n=110) yurttta yaşamaktadır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada Sosyo-demografik Bilgi Formu, Öz-Anlayış Ölçeği, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Beck Depresyon Envanteri veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

2.3.1. Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği (ÇÇTÖ)

Bernstein ve diğerleri (1986) tarafından geliştirilen ve 28 maddeden oluşan Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeğinin; Şar ve diğerleri (2012) tarafından Türkçe uyarlaması yapılmıştır. Şar ve diğerleri (2021) tarafından yapılan revizyon çalışmasıyla ölçeğin 33 maddeden oluşan yeni versiyonu elde edilmiştir. Ölçeğin ilk versiyonundaki duygusal taciz, fiziksel taciz, cinsel taciz, fiziksel ihmal, duygusal ihmal alt boyutlarına ek olarak aşırı koruma ve kontrol alt boyutu eklenmiştir. 5'lilikert tipinde hazırlanan ölçekte her bir alt boyut 5'er madde ile ölçülmektedir. Ayrıca inkâr (minimize etme) durumlarını ölçmek için 3 madde yer almaktadır. Ölçekten alınabilecek puan 25 ile 150 arasında değişmekte olup, artan puanlar artan çocukluk travmalarına işaret etmektedir. Çocukluk Çağı Ruhsal Travmaları Ölçeği toplam puan ve alt boyutlarının güvenilirlik değerleri incelendiğinde, Duygusal Taciz alt boyutunun, .883; Fiziksel Taciz alt boyutunun, .892; Fiziksel İhmal alt boyutunun, .866; Duygusal İhmal alt boyutunun, .895; Cinsel Taciz alt boyutunun, .922; Aşırı Koruma-Kontrol alt boyutunun, .867 ve ölçek toplam boyutunun .896 Cronbach's Alpha değerine sahip olduğu görülmektedir. Alt boyut ve toplam puanlardaki güvenilirlik katsayılarının hepsinin, .80'den büyük olması yüksek güvenilir seviyesinde olduğunu göstermektedir.

2.3.2. Beck Depresyon Envanteri (BDE)

Beck ve diğerleri (1961) tarafından geliştirilen ve 21 maddeden oluşan Beck Depresyon Envanteri; Hisli (1989) tarafından Türkçe uyarlaması yapılmıştır. Beck Depresyon Envanteri depresyonda görülen, vegetatif, duygusal, bilişsel ve motivasyonel belirtileri ölçen bir ölçektir. Ölçeğin amacı, depresyon tanısı koymak değil, depresyon belirtilerinin derecesini objektif olarak sayılara dökmektir. Her madde, depresyona özgü bir davranışsal örüntüyü belirlemekte ve azdan çoğadoğru gide (0-3), dört seçeneği olan 21 tane kendini değerlendirme cümlesini içermektedir. Ölçekten alınabilecek puanlar 0-63 arasında değişmektedir. Ölçekteki maddeler, depresyonun belirtilerine ilişkin olup, depresyonun etiyolojisine ilişkin herhangi bir kuramı yansıtmamaktadır. Bu belirtiler sırayla: depresif ruh durumu, karamsarlık, başarısızlık duygusu, doyumsuzluk, suçluluk duyguları, kendinden nefret etme, kendini suçlama, cezalandırma istekleri, ağlama nöbetleri, sinirlilik, sosyal çekilme, kararsızlık, bedensel imajın çarpıtılması, çalışmama, uyku bozukluğu, yorgunluk, kilo kaybı, somatik meşguliyetler ve libido kaybı'dır.

2.3.3. Öz-Anlayış Ölçeği (ÖAÖ)

Öz şefkat, bireyin kendisine de diğerlerine karşı gösterdiği şefkati gösterebilmesidir. Orijinal adı “self-compassion scale” olan ölçek Neff (2003) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin amacı bireylerin kendilerine şefkat gösterme düzeyleri yani öz şefkat düzeylerini ölçmektir. Ölçek 26 maddeden oluşmakta ve sorular 5’li likert ölçek ile değerlendirilmektedir. Ölçeğin öz şefkat, öz-yargı, ortak insanlık deneyimleri, bilinçli farkındalık, izolasyon ve aşırı özdeşleşmek olarak 6 alt boyutu bulunmaktadır. Alt boyutların Cronbach alfa değerleri .78 ile .81 arasında değişmektedir, tüm ölçeğin Cronbach alfa değeri ise .92’dir. Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmaları Sümer ve diğerleri (2008) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması literatürde “öz-anlayış ölçeği” olarak geçmektedir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması tek boyuta sahiptir ve 24 sorudan oluşur. Sorular 5’li likert ölçek ile değerlendirilmektedir. Türkçe uyarlama çalışmasında ölçeğinin Cronbach alfa değeri .92’dir.

2.4. Veri Analizi

Bu çalışmada, Sosyal Bilimler için İstatistik (SPSS 26.0) yazılımı kullanılarak veri analizi yapılmıştır. Araştırma verileri üzerinden elde edilen istatistiksel ölçümler; ortalama, frekans, standart sapma ve minimum-maksimum değerlerdir. Analize başlamadan önce, Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği (ÇÇTÖ), Depresyon Ölçeği ve Öz Anlayış Ölçeği puanlarının normal dağılım gösterip göstermediği Shapiro-Wilk testi ile kontrol edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, değişkenlerin basıklık ve çarpıklık değerleri -1.5 ile +1.5 arasında bulunmuştur. Bu sonuçlar, veri setinin normal dağılım gösterdiğini ve bu nedenle parametrik test tekniklerinin kullanılabilmesine işaret etmektedir (Field, 2018). Bu nedenle, veri analizinde parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 2. *Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği ve Depresyon Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması*

Değişkenler	Cinsiyet	N	Ort.	Ss.	t	p
Duygusal Taciz	Kadın	227	8,91	4,239	-2,194	0,029*
	Erkek	160	9,96	5,093		
Fiziksel Taciz	Kadın	227	6,43	2,951	-3,732	0,000*
	Erkek	160	7,89	4,743		
Fiziksel İhmal	Kadın	227	8,58	3,352	-2,155	0,032*
	Erkek	160	9,4	4,101		
Duygusal İhmal	Kadın	227	12,02	4,694	-0,985	0,325
	Erkek	160	12,51	5,099		
Cinsel Taciz	Kadın	227	6,35	3,071	-2,438	0,015*
	Erkek	160	7,29	4,523		
ÇÇTÖ Toplam	Kadın	227	63,09	14,914	-3,197	0,002*
	Erkek	160	68,61	19,004		
Depresyon						
Ölçeği	Kadın	227	16,12	10,992	0,521	0,603

Erkek 160 15,49 12,926

*p<0,05

Tablo 2, katılımcıların Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği ve Depresyon Ölçeği puanlarının cinsiyetlerine göre karşılaştırılmasını içermektedir. İstatistiksel değerler bağımsız gruplar t testi ile elde edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, ÇÇTÖ toplam (t=-3,197; p<0,05) puanlarında ve duygusal taciz (t=-2,194; p<0,05), fiziksel taciz (t=-3,732; p<0,05), fiziksel ihmal (t=-2,155; p<0,05), cinsel taciz (t=-2,438; p<0,05) alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Kadınların bu travma alt boyutlarında ve ÇÇTÖ toplam puanında erkeklere kıyasla daha yüksek puanlar aldığı gözlemlenmiştir. Ancak, Duygusal İhmal (t=-0,985; p>0,05) alt boyutunda cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu alt boyutta kadın ve erkek katılımcıların puanları benzerdir.

Depresyon Ölçeği toplam puanlarında cinsiyete bağlı anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (t=0,521; p>0,05). Kadın ve erkek katılımcıların depresyon puanları benzer düzeydedir.

Tablo 3. Katılımcıların Anne Eğitim Durumlarına Göre Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği ve Depresyon Ölçeği Puanlarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Anne Eğitim		Ort.	Ss.	Min.	Maks.	f	p
	Durumu	N						
Duygusal Taciz	Ortaokul ve altı	135	9,26	4,649	5	24	0,729	0,483
	Lise	132	9,06	4,107	5	21		
	Üniversite	120	9,75	5,145	5	25		
Fiziksel Taciz	Ortaokul ve altı	135	7,07	3,616	5	25	1,378	0,253
	Lise	132	6,64	3,384	5	20		

	Üniversite	120	7,44	4,539	5	25		
	Ortaokul ve altı ¹	135	9,62	3,928	5	20		
Fiziksel								
İhmal	Lise ²	132	8,57	3,134	5	21	3,801	0,023*
	Üniversite ³	120	8,52	3,911	5	20		
	Ortaokul ve altı	135	12,5	4,925	5	25		
Duygusal								
İhmal	Lise	132	12,08	4,613	5	25	0,328	0,721
	Üniversite	120	12,08	5,091	5	24		
	Ortaokul ve altı	135	6,48	3,626	5	25		
Cinsel Taciz	Lise	132	6,79	3,619	5	20	0,579	0,561
	Üniversite	120	6,98	4,073	5	25		
	Ortaokul ve altı	135	65,89	16,517	43	122		
ÇÇTÖ								
Toplam	Lise	132	64,02	14,687	44	108	0,655	0,520
	Üniversite	120	66,28	19,523	43	121		
	Ortaokul ve altı	135	16,14	11,382	0	54		
Depresyon								
Ölçeği	Lise	132	15,74	11,299	0	48	0,059	0,943
	Üniversite	120	15,68	12,901	0	63		

*p<0,05

Tablo 3, katılımcıların Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği ve Depresyon Ölçeği puanlarının anne eğitim durumlarına göre karşılaştırılmasını içermektedir. İstatistiksel değerler ANOVA analizi ile elde edilmiştir.

Analiz sonuçlarına göre, ÇÇTÖ toplam puanlarında ($f=0,655$; $p>0,05$) ve duygusal taciz ($f=0,729$; $p>0,05$), fiziksel taciz ($f=1,378$; $p>0,05$), duygusal ihmal ($f=0,721$; $p>0,05$), cinsel taciz ($f=0,561$; $p>0,05$) alt boyutlarında anne eğitim durumu grupları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Fiziksel ihmal alt boyutunda ise anne eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($f=3,801$; $p<0,05$). Ortaya çıkan farklılıkların hangi gruplar arasında gerçekleştiğini belirlemek için gerçekleştirilen Post-hoc analizlerinden Tukey testi sonuçlarına göre, ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahip anneleri olan katılımcıların fiziksel ihmal puanları lise ve üniversite eğitim durumuna sahip anneleri olan katılımcılardan daha yüksektir.

Depresyon Ölçeği toplam puanlarında da anne eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($f=0,059$; $p>0,05$). Anneleri ortaokul ve altı, lise ve üniversite eğitim düzeyine sahip olan katılımcıların depresyon puanları benzer düzeydedir.

Tablo 4. Katılımcıların Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği, Depresyon Ölçeği ve Öz Anlayış Ölçeği Puanları Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Korelasyon Katsayıları

Değişkenler	Duygusal Taciz	Fiziksel Taciz	Fiziksel İhmal	Duygusal İhmal	Cinsel Taciz	ÇÇTÖ	Toplam Depresyon	Ölçeği Öz	Anlayış
Duygusal Taciz	r 1 p								
Fiziksel Taciz	r ,661** p 0,000	1							
Fiziksel İhmal	r ,452** p 0,000	r ,456** p 0,000	1						
Duygusal İhmal	r ,576**	r ,255**	r ,562**	1					

	p	0,000	0,000	0,000					
Cinsel									
Taciz	r	,515**	,699**	,413**	,114*	1			
	p	0,000	0,000	0,000	0,025				
ÇÇTÖ									
Toplam	r	,855**	,809**	,698**	,633**	,708**	1		
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000			
Depresyon									
Ölçeği	r	,461**	,300**	,285**	,467**	,292**	,493**	1	
	p	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000		
Öz									
Anlayış								-	
Ölçeği	r	-,160**	-0,092	-0,037	-,219**	-,116*	,197**	-,254**	
	p	0,002	0,072	0,462	0,000	0,022	0,000	0,000	1

**p<0,01; *p<0,05

Tablo 4'te katılımcıların Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği, Depresyon Ölçeği ve Öz Anlayış Ölçeği puanları arasındaki ilişkilerin incelenmesi için gerçekleştirilen Pearson korelasyon analizi sonucunda elde edilen katsayılar verilmiştir.

Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği ile Depresyon Ölçeği puanları arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmaktadır ($r=0,493$; $p<0,01$). Alt boyutlar incelendiğinde, duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal ve duygusal ihmal ile Depresyon Ölçeği puanları arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmaktadır ($p<0,01$). Çocukluk çağı travmalar puanları arttıkça depresyon puanları artmaktadır.

Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği ile Öz Anlayış Ölçeği puanları arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmaktadır ($r=-0,197$; $p<0,05$). Buna göre, çocukluk çağı travmaları toplam puanları arttıkça öz anlayış puanları azalmaktadır. Alt boyutlar incelendiğinde, duygusal taciz, duygusal ihmal ve cinsel taciz ile Öz Anlayış Ölçeği puanları arasında negatif yönlü ve anlamlı bulunmaktadır ($p<0,05$). Fiziksel taciz ve fiziksel ihmal ile Öz Anlayış Ölçeği puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmamaktadır ($p>0,05$).

Depresyon Ölçeği ile Öz Anlayış Ölçeği arasında anlamlı negatif yönlü bir ilişki bulunmaktadır ($r=-0,254$; $p<0,01$). Depresyon puanları arttıkça öz anlayış puanları azalmaktadır.

Tablo 5. Katılımcıların Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği ve Depresyon Ölçeği Puanlarının Öz Anlayış Ölçeği Puanlarını Yordama Durumu

Değişken	B	Sh	β	t	p
(Sabit)	53,386	0,858		62,189	0,000
ÇÇTÖ Toplam	-0,024	0,014	-0,094	-1,667	0,096
Depresyon Ölçeği	-0,076	0,021	-0,208	-3,676	0,000*
R=0,267	R ² =0,071		F(2;386)=14,75		P<0,01

Bağımlı Değişken: Öz Anlayış Ölçeği

Tablo 5'te, katılımcıların Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği ve Depresyon Ölçeği puanlarının Öz Anlayış Ölçeği puanları üzerindeki yordayıcı etkisini incelemek amacıyla gerçekleştirilen regresyon analizi sonuçlarına ilişkin istatistiksel değerler gösterilmektedir.

Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği puanları Öz Anlayış Ölçeği puanlarını istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamamaktadır ($\beta = -0,094$; $p > 0,05$). Depresyon Ölçeği puanların Öz Anlayış Ölçeği puanlarını negatif yönde ve anlamlı bir şekilde yordamaktadır ($\beta = -0,208$; $p < 0,01$).

Bu iki değişkenin birlikte Öz Anlayış Ölçeğini yordama gücü (R²) %7,1'dir. Bu, modelin Öz Anlayış Ölçeği puanlarının sadece %7,1'ini açıkladığı anlamına gelmektedir. Bu sonuç, Çocukluk Çağı Travmalar Ölçeği ve Depresyon Ölçeği puanlarının Öz Anlayış Ölçeği puanlarını belirlemedeki etkisinin sınırlı olduğunu göstermektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Çalışmanın bu bölümünde üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmasının depresif belirtiler ile öz-şefkat ilişkisinin incelenmesi sonucunda elde edilen sonuçlar ilgili literatür ışığında değerlendirilmiş ve tartışılmıştır.

Araştırma bulgusunda, cinsiyet durumuna göre çocukluk çağı travmalarının genel düzeyinde ve duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal, cinsel taciz alt kategorilerinde belirgin farklılıklar gözlemlenmektedir. Bu bağlamda, kadınların duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal ve cinsel

taciz düzeyleri erkeklere oranla daha yüksektir. Yapılan araştırmalarda, kadınların yaşam boyu karşılaştıkları kişisel travmalar ve diğer risk faktörlerinden aşırı derecede etkilendiklerini göstermiştir (Diaz-Granados vd., 2011; Hovens vd., 2012; Keskin vd., 2013; Negele vd., 2015; Soenke vd., 2010). Özellikle, bir meta-analizde, çocukluk dönemi istismarının kadınlarda depresyon ve anksiyete vakalarını erkeklere kıyasla daha fazla arttırdığı tespit edilmiştir (Gallo vd., 2018). Ancak, literatürdeki bazı çalışmalar, çocukluk çağı travmaları, duygusal ve fiziksel ihmal/istismar, cinsel istismar (Baykan vd., 2019; Huh vd., 2014; Norton, 2017) ve depresyon semptomları (Akcan ve Taşören, 2020; Gül vd., 2017) açısından cinsiyet farkı olmadığını belirtmektedir. Araştırmalarda elde edilen bu çeşitli sonuçlar, incelenen toplumun kültürel yapısından, katılımcıların demografik özelliklerinden (yaş, eğitim seviyesi gibi) ve kullanılan metodolojiden kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmanın bulguları, cinsiyete dayalı olarak depresyon düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Kadın ve erkek katılımcıların depresyon düzeyleri benzer seviyededir. Taş ve Altınbaş'ın (2020) çalışması, bu araştırmanın sonuçlarıyla uyumlu olarak, depresyon tanısı almış bireylerde karma semptomların varlığı veya yokluğunun cinsiyetle ilişkili olmadığını ortaya koymuştur. Araştırmada kadın katılımcıların sayısı daha fazla olmasına rağmen, depresyonun cinsiyet açısından belirgin bir ayrım tespit edilmemiştir. Literatürde, depresyon vakalarının kadınlarda daha yaygın olduğunu öne süren çalışmaların yanı sıra cinsiyet farkının olmadığını savunan araştırmalar da mevcuttur (Stahl vd., 2017; McIntyre vd., 2015). Bu sonuçlar, depresyonun cinsiyetle ilişkili olmadığını gösteren önemli bir bulgu olarak değerlendirilebilir.

Araştırmada, anne eğitim durumuna göre, çocukluk çağı travmaları toplam düzeylerinde ve duygusal taciz, fiziksel taciz, duygusal ihmal, cinsel taciz alt boyutlarında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Fiziksel ihmal alt boyutunda ise anne eğitim durumuna göre anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahip anneleri olan katılımcıların fiziksel ihmal düzeyleri lise ve üniversite eğitim durumuna sahip anneleri olan katılımcılardan daha yüksektir. Bu bulgu, eğitim düzeyinin çocukların yaşadığı ihmal türleri üzerinde belirleyici bir rol oynayabileceğini düşündürmektedir. Chang ve diğerlerinin (2020) yaptığı çalışma, annelerin kendi çocukluklarındaki zorlukların, stres ve mental sağlık problemlerinin çocukların gelişimi üzerinde dolaylı yollarla etkili olabileceğini göstermiştir. Walden ve diğerlerinin (2022) çalışması ise annelerin yaşadığı travmaların çocukların negatif yaşam olayları ile pozitif ilişkili olduğunu ve annelerin travma alt türlerinin (ihmal ve istismar) çocukların yaşadığı negatif yaşam olaylarının

sayısını arttırdığını bulmuştur. Bu çalışmalar, eğitim düzeyinin yanı sıra, annelerin kendi yaşadıkları travmaların da çocukların yaşadığı travmalar üzerinde etkili olabileceğini göstermektedir.

Araştırma kapsamında, depresyon düzeylerinde anne eğitim durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Son dönemde gerçekleştirilen araştırmalar, ailedeki eğitim seviyesinin düşük olmasının, negatif yaşam deneyimlerinin, yakın ilişkilerin yetersizliğinin ve fiziksel rahatsızlıkların depresyon riskini artırabileceğini göstermiştir. Abdullayev'in (2019) çalışması, bu faktörlerin bireylerin ruh sağlığı üzerinde etkili olabileceğini belgelemiştir. Bu bulgular, depresyonun çok faktörlü bir durum olduğunu ve tek bir değişkenin, örneğin anne eğitim düzeyinin, depresyon riskini belirlemede yeterli olmayabileceğini vurgular. Bununla birlikte, aile içi eğitim seviyesinin düşüklüğünün ve diğer sosyoekonomik faktörlerin depresyon riskini artırabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Araştırma önemli bulgusunda, çocukluk çağı travmalar düzeyleri ile depresyon düzeyleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Alt boyutlar incelendiğinde, duygusal taciz, fiziksel taciz, fiziksel ihmal ve duygusal ihmal düzeyleri ile depresyon düzeyleri arasında pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Çocukluk çağı travmalar düzeyleri arttıkça depresyon düzeyleri artmaktadır. Bu sonuçlar, hem Türkçe hem de İngilizce yayınlanan meta-analizler ve yetişkinlerle yapılan araştırmaların bulgularıyla örtüşmektedir (Ay ve Kılınçel, 2021; Baykan vd., 2019; Gunduz vd., 2019; Hayward vd., 2020; Humphreys vd., 2020).

Araştırmanın bir diğer önemli bulgusunda, çocukluk çağı travmalar düzeyleri ile öz anlayış düzeyleri arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Buna göre, çocukluk çağı travmaları toplam düzeyleri arttıkça öz anlayış düzeyleri azalmaktadır. Alt boyutlar incelendiğinde, duygusal taciz, duygusal ihmal ve cinsel taciz düzeyleri ile öz anlayış düzeyleri arasında negatif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Fiziksel taciz ve fiziksel ihmal düzeyleri ile öz anlayış düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmamaktadır. Özyeşil'in (2011) çalışmasında, çocukluk döneminde üzücü duygusal veya fiziksel deneyimler yaşamamış öğrencilerin ortalama öz anlayış düzeyinin, bu tür deneyimleri yaşamış öğrencilere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Başka bir araştırmada ise aile ve çevre koşullarına ilişkin olumsuz yaşam olaylarını daha az yaşayan bireylerin öz anlayış düzeylerinin, daha fazla yaşayanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Bayar, 2016). Ayrıca, çocukluk döneminde istismara uğramış bireylerin daha düşük öz anlayışa sahip oldukları gözlemlenmektedir

(Tanaka vd., 2011). Araştırma sonuçları, çocukluk çağı travmalarının öz anlayışı olumsuz yönde etkilediğini doğrulamaktadır. Duygusal ihmal ve istismar sonucunda, çocuğun olumsuz eleştirilere, sevmeye ve değer görülmeyle layık olmadığı gibi mesajları içselleştirmesi, yetişkin yaşamındaki öz anlayışın düşmesine yol açabilir. Dolayısıyla, çocukluk döneminde yaşanan duygusal ihmal ve istismar deneyimleri, kişinin kendisini suçlaması ve olumsuz bir kendilik algısı geliştirmesi nedeniyle öz anlayışı olumsuz etkileyebilir.

Araştırmada, depresyon düzeyleri ile öz anlayış düzeyleri arasında anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki bulunmaktadır. Depresyon düzeyleri arttıkça öz anlayış düzeyleri azalmaktadır. Araştırmanızda ortaya koyduğunuz bulgu, depresyon düzeylerinin yükselmesiyle öz anlayış düzeylerinin düşmesi arasındaki negatif yönlü ilişkiyi vurgulamaktadır. Bu durum, bireyin kendine yönelik olumlu tutum ve değerlendirmelerinin, depresif duygu durumları karşısında zayıfladığını göstermektedir. Depresyon, bilişsel süreçleri etkileyerek kişinin kendini algılama ve değerlendirme biçimini olumsuz yönde değiştirebilir. Bu negatif öz algı, bireyin kendine olan güvenini ve yaşamla ilgili olumlu tutumlarını azaltabilir, böylece öz anlayış düzeylerinde bir düşüşe yol açabilir. Depresyon düzeyleri ile öz anlayış düzeyleri arasında negatif bir ilişki olduğuna dair literatürde destekleyici bulgular mevcuttur (Lou vd., 2022; Yuan vd., 2024).

Araştırma kapsamında, çocukluk çağı travmalar düzeyleri öz anlayış düzeylerini istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yordamamaktadır. Depresyon düzeyleri ise öz anlayış düzeylerini negatif yönde ve anlamlı bir şekilde yordamaktadır. Bu sonuç, travmanın bireysel farklılıklar veya başa çıkma mekanizmaları gibi diğer değişkenlerin varlığında öz anlayış üzerinde belirleyici olmayabileceğini düşündürmektedir. Öte yandan, depresyon düzeylerinin öz anlayış üzerinde negatif ve anlamlı bir etkisi olduğu bulgusu, depresyonun bireyin kendini algılama ve değerlendirme süreçlerini olumsuz yönde etkileyebileceğini işaret etmektedir. Depresyon, öz değerlendirme ve öz kabul gibi öz anlayışın temel bileşenlerini zayıflatabilir ve bu da genel öz anlayış düzeylerinde bir azalmaya yol açabilir. Literatürde yapılan çalışmalar bu araştırma bulgusunu desteklemektedir (Melamed vd., 2024; Yuan vd., 2024).

Araştırmacılar, çocukluk çağı travmalarının kültürel ve sosyal bağlamlarını dikkate almalıdır. Farklı kültürlerde ve toplumsal gruplarda travmanın algılanması, ifade edilmesi ve etkilenme biçimleri farklılık gösterebilir. Bu nedenle, araştırmalar kültürel ve sosyal bağlamları hesaba katarak, travmanın etkilerini daha kapsamlı ve kültürel olarak duyarlı bir şekilde incelemelidir. Bu,

travma sonrası iyileşme süreçlerini etkileyen etmenlerin daha iyi anlaşılmasına ve daha etkili müdahaleler geliştirilmesine olanak tanır.

Kaynakça

- Abdullayev, K. (2019). *Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve stresle başa çıkma biçimleri ile depresyon düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Akcan, G., & Taşören, A. B. (2020). Genç yetişkinlerde çocukluk çağı olumsuz yaşantıları, öz-şefkat ve duygu düzenleme becerileri depresyon belirtilerini yordar mı? *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 37(2), 59-80.
- Ay, R., & Kılınçel, O. (2021). Depresyon tanısı alan hastalarda çocukluk çağı travması varlığı ve duygu düzenleme güçlüğü ile ilişkisi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 67-75.
- Aydın, B. N., & Öztürk, E. (2022). The effect of childhood traumas on psychological symptoms: the sequential mediating roles of self-concept and being exposed to dating violence. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 12(66), 389-403.
- Baddam, S. K. R., Olvera, R. L., Canapari, C. A., Crowley, M. J., & Williamson, D. E. (2019). Childhood trauma and stressful life events are independently associated with sleep disturbances in adolescents. *Behavioral Sciences*, 9(10), 1-13.
- Bahar, G., Savaş, H.A., & Bahar, A. (2009). Çocuk istismarı ve ihmali: bir gözden geçirme. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4, 51-65.
- Bayar, P. (2016). Aile ve çevre koşullarının genç yetişkinlerin öz anlayış düzeyleri üzerindeki etkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 31(78), 88-102.
- Baykan, H., Esen, E. C., Kul, M., Şahin Can, M., Tırak, A., & Karlıdere, T. (2019). Effects of childhood abuse on major depressive disorder. *Clin Exp Health Sci*, 9, 57-62.
- Baykan, H., Esen, E. C., Kul, M., Şahin Can, M., Tırak, A., & Karlıdere, T. (2019). Effects of childhood abuse on major depressive disorder. *Clin Exp Health Sci*, 9, 57-62.
- Beck, A. T., Ward, C., & Mendelson, M. (1961). Beck depression inventory (BDI). *Arch Gen Psychiatry*, 4(6), 561-571.

- Bernstein, E. M., & Putnam, P. W. (1986). Development, reliability and validity of a dissociation scale. *Journal of Nervous and Mental Diseases*, 74(12), 727–735.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. Bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Chang, Y.T., Feng, J.Y., Chang, H.Y., Chang, Y.C., & Lee, C.K. (2020). The impacts of maternal childhood adversity, stress, and mental health on child development at 6 months in Taiwan: A follow-up study. *Development and Psychopathology*, 33(3), 970-979.
- Diaz-Granados, N., McDermott, S., Wang, F., Posada-Villa, J., Saavedra, J., Rondon, M. B., DesMeules, M., Dorado, L., Torres, Y., & Stewart, D. E. (2011). Monitoring gender equity in mental health in a low-, middle-, and high-income country in the Americas. *Psychiatric Services*, 62(5), 516–524.
- Field, A. (2018). *Discovering statistics using IBM statistics*. Sage Publishing.
- Gallo, E. A. G., Munhoz, T. N., Loret De Mola, C., & Murray, J. (2018). Gender Differences in the Effects of Childhood Maltreatment on Adult Depression and Anxiety: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Child Abuse & Neglect*, 79, 107-114.
- Germer, C. K., & Neff, K. (2020). *Öz şefkatli farkındalık uygulama rehberi* (Çev. Feray Tarımtay Altun). İstanbul: Diyojen Yayınları.
- Gunduz, A., Gundogmus, I., Engin, B., Isler, A., Sertcelik, S., & Yasar, A. (2019). Effects of adverse childhood events over metacognitions, rumination, depression and worry in healthy university students. *Annals of Medical Research*, 26(7), 1394-1401.
- Gül, A., Gül, H., Erberk Özen, N., & Battal, S. (2017). Major Depresyon hastalarında çocukluk çağı travmaları ve başa çıkma tutumlarının cinsiyete özgü farklılıkları. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 28(4), 246-254.
- Gül, A., Gül, H., Özen, N. E., & Battal, S. (2016). Çocukluk çağı travmaları zemininde depresyon anksiyete ve dissosiasyon semptomları ilişkisinin araştırılması. *Journal of Mood Disorders (JMOOD)*, 6(3), 107-115.
- Hayward, L. E., Vartanian, L. R., Kwok, C., & Newby, J. M. (2020). How might childhood adversity predict adult psychological distress? Applying the identity disruption model to understanding depression and anxiety disorders. *Journal of Affective Disorders*, 265, 112-119.

- Hisli, N. (1989). Beck Depresyon Envanterinin üniversite öğrencileri için geçerliği, güvenilirliği. *Psikoloji dergisi*, 7(23), 3-13.
- Hovens, J. G. F. M., Giltay, E. J., Wiersma, J. E., Spinoven, P., Penninx, B. W. J. H., & Zitman, F. G. (2012). Impact of childhood life events and trauma on the course of depressive and anxiety disorders: Childhood trauma and mood disorders. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 126(3), 198-207.
- Huh, H. J., Kim, S. Y., Yu, J. J., & Chae, J. H. (2014). Childhood trauma and adult interpersonal relationship problems in patients with depression and anxiety disorders. *Annals of General Psychiatry*, 13(26), 1-13.
- Humphreys, K. L., LeMoult, J., Wear, J. G., Piersiak, H. A., Lee, A., & Gotlib, I. H. (2020). Child maltreatment and depression: A meta-analysis of studies using the Childhood Trauma Questionnaire. *Child Abuse & Neglect*, 102, 1-20.
- Juntunen, V. R. (2013). *Child abuse sourcebook*. United States: Omnigraphics Inc. 201-267.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Keskin, A., Ünlüoğlu, İ., Bilge, U., & Yenilmez, Ç. (2013). Ruhsal bozuklukların yaygınlığı, cinsiyetlere göre dağılımı ve psikiyatrik destek alma ile ilişkisi. *Nöropsikiyatri Arşivi*. 50, 344-351.
- Kıcalı, Ü. Ö. (2015). *Öz-şefkat ve tekrarlayıcı düşünmenin olumsuz duygulanım ve depresyon ile ilişkilerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Klenk, M., & Gordon-Pershey, M. (2022). The effects of childhood traumatic life events on development and learning. *Electronic Journal of the Ohio Speech-Language Hearing Association*, 12(1), 56-70.
- Lou, X., Wang, H., & Minkov, M. (2022). The correlation between self-compassion and depression revisited: A three-level meta-analysis. *Mindfulness*, 13(8), 2128-2139.
- Mandelli, L., Petrelli, C., & Serreti, A. (2015). The role of specific early trauma in adult depression: A meta-analysis of published literature. Childhood trauma and adult depression. *European Psychiatry*, 30, 665-680.
- McIntyre, R. S., Soczynska, J. K., Cha, D. S., Woldeyohannes, H. O., Dale, R. S., ... & Alsuwaidan, M. T. (2015). The prevalence and illness characteristics of DSM-5-defined “mixed feature specifier” in adults with major depressive disorder and bipolar disorder: results from the

- International Mood Disorders Collaborative Project. *Journal of Affective Disorders*, 172, 259-264.
- Melamed, D. M., Botting, J., Lofthouse, K., Pass, L., & Meiser-Stedman, R. (2024). The relationship between negative self-concept, trauma, and maltreatment in children and adolescents: A meta-analysis. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 27(1), 220-234.
- Neff, K. D. (2003). Self-compassion: An alternative conceptualization of a healthy attitude toward oneself. *Self and Identity*, 2, 85-102.
- Negele, A., Kaufhold, J., Kallenbach, L., & Leuzinger-Bohleber, M. (2015). Childhood trauma and its relation to chronic depression in adulthood. *Depression Research and Treatment*, 650804, 1-11.
- Norton, M. A. (2017). *Exploring the relationship between depression and resilience in survivors of childhood trauma*. (Unpublished Doctoral Dissertation). Norfolk: Old Dominion University Counseling & Human Services.
- Özyeşil, Z. (2011). Çocukluk çağı travmalarının genç yetişkinlerin öz anlayış düzeyleri üzerindeki etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 36(160), 320-331.
- Soenke, M., Hahn, K. S., Tull, M. T., & Gratz, K. L. (2010). Exploring the relationship between childhood abuse and analogue generalized anxiety disorder: The mediating role of emotion dysregulation. *Cognitive Therapy and Research*, 34(5), 401-412.
- Stahl, S. M., Morrissette, D. A., Faedda, G., Fava, M., Goldberg, J. F., ...& Keck, P. E. (2017). Guidelines for the recognition and management of mixed depression. *CNS spectrums*, 22(2), 203-219.
- Sümer, A. E. (2008). Farklı öz-anlayış düzeyine sahip üniversite öğrencilerinde depresyon, anksiyete ve stresin değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.
- Şar, V., Necef, I., Mutluer, T., Parmis, F., & Türk Kurtça, T. (2021). A Revised And Expanded Version Of The Turkish Childhood Trauma Questionnaire (CTQ-33): Overprotection-Overcontrol As Additional Factor. *Journal of Trauma & Dissociation*, 22(1), 35-51.
- Şar, V., Öztürk, E., & İkikardeş, E. (2012). Çocukluk çağı ruhsal travma ölçeğinin türkçe uyarlanmasının geçerlilik ve güvenilirliği. *Türkiye Klinikleri*, 32(4), 1054-1063.

- Şenkal, İ., & Işıklı, S. (2015). Çocukluk çağı travmalarının ve bağlanma biçiminin depresyon belirtileri ile ilişkisi: Aleksitiminin aracı rolü. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 26(4), 261-267.
- Tanaka, M., Wekerle, C., Schmuck, M. L., & Paglia-Boak, A. (2011). The linkages among childhood maltreatment, adolescent mental health, and self-compassion in child welfare adolescents. *Child Abuse & Neglect*, 35(10), 887-898.
- Taş, H. İ., & Altınbaş, K. (2020). Comparison of the emotion regulation and temperament characteristics between depressive patients with and without mixed features. *Archives of Neuropsychiatry*, 57(1), 27.
- Walden, E. D., Hamilton, J. C., Harrington, E., Lopez, S., Onofrietti-Magrassi, A., Mauricci, M., ... & McIntyre, L. L. (2022). Intergenerational trauma: Assessment in biological mothers and preschool children. *Journal of Child & Adolescent Trauma*, 15, 307-317.
- World Health Organization. (2020). *Child abuse and neglect by parents and other caregivers*.
- Yuan, Y., Wu, D., Chen, Z., Chen, D., Zhou, Q., Jeong, J., & Tu, Y. (2024). The relationship between self-consciousness and depression in college students: the chain mediating effect of meaning life and self-efficacy, with the moderating effect of social support. *BMC Public Health*, 24(1), 794.
- Zaorska, J., Kopera, M., Trucco, E. M., Suszek, H., Kobyliński, P., & Jakubczyk, A. (2020). Childhood trauma, emotion regulation, and pain in individuals with alcohol use disorder. *Frontiers in Psychiatry*, 11, 1-10.